For Freedom and Justice

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AN IN SPIRIT LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 99

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, MAY 20, 1971

ŠTEV. LXXII — VOL. LXXII

Antonia Pavlic 8-8-1
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

Brazilija naglo raste

Brazilija, po površini peta največja država sveta, naglo raste v prevladujočo vlogo v Južni Ameriki.

RIO DE JANEIRO, Braz. — Število prebivalstva Brazilije se bliža naglo 100 milijonom, po površini pa obsega 47% celotne Južne Amerike in je poleg Sovjetske zveze, Kanade, Kitajske in ZDA, največja država sveta. Je izredno bogata na prirodnih zakladih vseh vrst in množin. Njeno gospodarstvo naglo raste, največ po zaslugi velikih investicij tujega kapitala. Lani in predlanskim je porastlo za po 9%.

Načrtno in v velikem obsegu uporabljajo ogromne vodne sile za produciranje električne sile kot sredstva za širitev in rast industrije. Posebno raste železarsko-jeklarska industrija, v manjši meri pa tudi vse ostale panoge težke industrije in posebej potrošniške industrije. Brazilija gradi ceste v samotne oddaljene kraje, da bi jih odprla gospodarski rabi in razvoju.

Rast Brazilije je tolikšna in tako očitna, da je argentinski strokovnjak nedavno mirno priznal: Argentina ni več prva v Južni Ameriki. Mi smo zamudili vlak. Brazilija je Argentino prehitela in hiti dalje ne le v dosegi prevladujočega položaja v Južni Ameriki, ampak tudi v razvijanju v svetovno silo. Vojaški vodniki, ki so prevzeli vodstvo Brazilije v svoje roke leta 1964, imajo pred seboj jasen cilj. Ko odločno pritiskajo in odklanjajo vse levičarske akcije, se trudijo za gospodarski napredek in razvoj svoje dežele.

Južna Amerika gleda z neko zaskrbljenostjo na rast Brazilije, boji se, da bi njeni vojaški vodniki nekega dne na začeli segati preko njenih meja, zlasti v republike, kjer so na oblasti njim neljubi režimi. Brazilija dobiva obsežno gospodarsko pomoč iz ZDA, več privatne kot javne, pa se vendar postopno naglo otresa njihovega političnega vpliva. Ko ji raste moč, ji raste samozavest in želja po neodvisni hoji doma in v mednarodni politiki.

—o—

Palme se ni obnesel?

STOCKHOLM, Sved. — Ugled predsednika vlade Olofa Palmeta stalno pada, ko se gospodarski položaj slabša in je Švedska sredi socialnega vrenja. Kritiki trdijo, da je premalo storil v boju proti inflaciji in gospodarskemu zastoju in ni znal najti rešitve za socialne in delavske spore.

Javnost se obrača od vladne socialistične stranke, med tem ko opozicionalne meščanske stranke krepijo svoje vrste. Predsednik vlade je izgubil celo bolj kot njegova stranka. Izjavlja, da ga to ne moti, ker se bo položaj za stranko in zanj obrnil na boljše, predno bo morala znova pred volivce.

—o—

Priporočajte A.D. tem, ki jo še nimajo!

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno, toplo. Najvišja temperatura do 75.

Novi grobovi

Michael Labant

V Euclid General bolnišnici je umrl v torek 61 let stari Michael Labant z E. 236 St., mož Mary, roj. Romance, rojen v ČSR, od koder je prišel v ZDA l. 1912, oče Nelsona, Paula in Mrs. Edmund (Madaline) Garczynski, očim Boba Wolons in Mary Berzanski, 8-krat stari oče, brat Stevena, Nicka, Johnnyja, Emila (Conn.), Josepha, Helen Hrusch in Ann Kubiak. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 9.30, v Shore Haven Church na 280 E. 222 St. ob 10.45, nato na All Souls pokopališče.

Ann Yovich

V Huron Rd. bolnišnici je umrla v torek 56 let stara Ann Yovich z E. 208 St., rojena v Clevelandu in bolehajoča dolga leta na srcu. Tekom zadnjih treh meseceh so izvedli več operacij na njenem srcu. Zapustila je moža Nicholasa, hčer Janis, brate Josepha, Thomasa, Johna in Edwarda. Bila je članica HBZ. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 8.15, v cerkev Sv. Križa ob 9., nato na All Souls pokopališče.

—o—

Kardinal Agagianian bil v isti šoli kot Stalin

VATIKAN. — Peter kardinal Agagianian, ki je umrl preteklo nedeljo tu v starosti 75 let, je študiral nekaj časa v semenišču, kjer je bil pred njim Jožef Visarionovič-Stalin. Kardinal je bil dalj časa bolan in je pred enim letom odstopil kot vodnik kongregacije za širjenje vere.

—o—

Avtomobilske dirke

CHICAGO, Ill. — Danes so avtomobilske dirke športne prireditve, ki zanimajo ves svet. Ena takih v naši deželi je vsako leto v Indianapolisu. Prva avtomobilska dirka v naši deželi je bila leta 1885 na cesti Chicago-Libertyville.

Sovjeti so našli nov sistem določanja cen

Nov način obstoja v tem, ki ga svobodni svet uporablja že stoletja.

MOSKVA, ZSSR. — Nobena stvar ne dela Sovjetom toliko težav kot določanje cen. Ker je njihovo gospodarstvo čisto podržavljeno, odrejajo cene uradi, ki jih režim pooblašča za tako delo. Ker je tudi v sovjetskem gospodarskem sistemu na milijone cen, se ta navadno konča v popolni zmedi. Režim je prisiljen iskati novo pot.

Tako je Ruse potreba prisilila, da so izmislili sistem treh cen za vsako blago. Začetna cena, ko se blago proizvaja še na primer v malem obsegu in so proizvajalni stroški visoki, naj bo visoka. Ko se proizvodnja razvije v serijsko, se stroški znižajo in zato naj tudi blago postane cenejše. Končno nastopi trenutek, ko se kupci ne zanimajo več za blago, takrat ga je pa treba razprodati po nizkih cenah in nadomestiti z novim.

Ta sistem je v našem svobodnem gospodarstvu znan že stoletja, za Sovjete je nekaj novega in "znanstvenega". Ni torej nov, še manj pa znanstven, saj vsaka trgovina sama po sebi gleda, da razproda blago, ki ne gre več v promet, po nizkih cenah.

V Sovjetski zvezi se tudi ta sistem ne ob obnesel. Tam bi birokratje radi še naprej določali cene, tovarnam in trgovinam pa prepuščali samo proizvodnjo in prodajo blaga. Zato bodo kmalu nastopili proti tej teoriji. Borili se bodo zanjo voditelji tovarn in trgovin, toda pri politibiroju nimajo dosti vpliva, tam zmagujejo zmeraj le birokratje in aparatčiki.

Poskus sam je le dokaz, da je sovjetski gospodarski sistem zgrešen v svojem bistvu. Zato se ga titoizem tako otepa, pa pri tem ne najde kaj boljšega in "komunističnega" obenem.

Sovjetija še vedno išče sodelavcev za tovarno tovornjakov v Ameriki

WASHINGTON, D.C. — Sovjetska zveza se že več kot leto dni trudi, da bi našla primerno rešitev in načrte za gradnjo velike tovarne tovornih avtomobilov na reki Kami. Ta naj bi bila sposobna zgraditi letno 150,000 tovornjakov.

Najprej so skušali Rusi za ta načrt pridobiti H. Forda, ki je bil na obisku v Sovjetiji. Ford je načrt opustil, ko je ta naletel na odpor pri zvezni vladi.

Moskva je nato skušala pridobiti za sodelovanje francoske avtomobilske tovarne, italijanske in končno nemške. Bilo je govorjeno, da se bodo avtomobilske tovarne Skupnega trga povezale za skupno sodelovanje pri gradnji tovarne v Sovjetiji. Prišlo je do zastanka, ko se vprašanje Berlina ne premakne z mesta.

Rusi so celo sporočili evropskim avtomobilskim tovarnam, ki so bile voljne sodelovati pri gradnji tovarne v ZSSR, da jo bodo gradili sami. Težave je povzročal zlasti načrt o financiranju gradnje.

Zdaj hodijo sovjetski zastopniki zopet po ZDA in obiskujejo vodilne tovarne tovornjakov in iščejo sodelovanja za gradnjo sovjetske tovarne za tovornjake na reki Kami.

—o—

Žel je priznanje

WASHINGTON, D.C. — Policijski načelnik Jerry Wilson je doživel precej kritike in celo obsodbe za svoj odločen nastop proti demonstrantom skupine "Mayday" v začetku meseca, ko je spravila na tisoče protivojnih demonstrantov v ječe.

Ko je prišel zadnjič na večerjo Zveze poročevalcev Bele hiše, ki so se jo poleg poročevalcev in drugih časnikarjev udeležili tudi vidni politiki in gospodarstveniki, je bil navdušeno pozdravljen.

MANSFIELDOV PREDLOG SENAT ODKLONIL 61:36

Senat je včeraj po dolgi razpravi odklonil predlog vodnika demokratske večine za umik polovice ameriških oboroženih sil iz Evrope do konca leta 1971. Razprava je pokazala, da je Senat prepričan o potrebi in smiselnosti takega umika, le hoče doseči najprej to sorazmerno in dogovorno z Rusi.

WASHINGTON, D.C. — Sinoči je Senat odklonil s 61:36 glasovom predlog sen. Mika Mansfielda, naj ZDA do konca leta 1971 umaknejo iz Evrope polovico svojih oboroženih sil, nekako 150,000 mož. Senator je zagovarjal to misel že več let, pa odlagal njeno izvedbo v skladu s položajem mednarodne politike. Ko je prišlo zadnjič do "dolarske krize", je vzel to za povod in predlog spravil na glasovanje kot dopolnilo k nekemu zakonskemu predlogu, ki je moral priti včeraj na glasovanje. Poraz predloga so predvidevali, ker je pretekli teden L. Brežnjev predložil sporazumno in sorazmerno zmanjšanje oboroženih sil NATO in Varšavske zveze v Srednji Evropi. Nastalo je vprašanje: Čemu zmanjševati enostransko, če je mogoče doseči sporazumno in sorazmerno zmanjšanje na obeh straneh?

Do neke mere je iznenadilo le veliko število glasov proti predlogu, napovedovali so namreč njegovo zavrnitev z le "pičlo večino". Sen. Mike Mansfield je dejal, daje vsaj delno uspel s svojim predlogom, ker je pokazal tako vladi ZDA kot zaveznikom v NATO, da je Amerika sita nositi odgovornost za varnost Evrope, ko je ta sposobna in dovolj močna, da to odgovornost sama prevzame in nosi. Napovedal je, da bo svoj predlog stavil znova, če ne bo prišlo v doglednem času do dogovorjenega zmanjšanja oboroženih sil v Evropi na obeh straneh.

ZDA so poslale štiri divizije z dodatnimi enotami v Evropo branit to pred sovjetsko nevarnostjo v času predsednika Trumana, ko je bila mrzla vojna na višku. Tedaj je bila Evropa gospodarsko šibka in razklana, posledice druge svetovne vojne so bile še prehude, da bi mogla sama uspešno skrbeti za svojo obrambo. ZDA so ji torej utemeljeno pomagale, toda čas se je spremenil tekom 20 let. Evropa je danes močna in je posledice druge svetovne vojne z nekaj izjemami že davno prebolela.

V Moskvi predlagajo, naj bi NATO in Varšavska zveza sporazumno in sorazmerno zmanjsala svoje oborožene sile v Srednji Evropi. Prvi je to predložil glavni tajnik Komunistične partije ZSSR na partijskem kongresu koncem marca, pa predlog ponovil pretekli petek v Tiflisu v Georgiji. Pretekli torek je o tem govoril predsednik vlade A. Kosygin s predsednikom kanadske vlade P. E. Trudeaujem, ki je te dni na uradnem obisku v Sovjetski zvezi. Zatrjeval je, da Moskva misli resno in da bi bilo zmanjšanje oboroženih sil v Srednji Evropi koristno za obe strani, ki bi na ta način prihranjeni denar lahko koristnejše porabile za druge cilje.

—o—

Pogajanja za vstop Anglije v EGS se bližajo koncu

PARIZ, Fr. — Danes sta se sestala predsednik Pompidou in angleški ministrski predsednik Heath, da izgladita še zadnje razlike načelnega značaja v pogodbi, ki naj odpre Angliji vrata v Evropsko gospodarsko skupnost.

Ako bo šlo vse po sreči, bodo vodilni krogi EGS imeli z Angleži še dve sestanka: 7. in 21. junija. Na njih bodo določili besedilo vseh pogodb, kar jih bo treba podpisati. To je znak, da hočejo prizadeti politični krogi rabiti metodo "hitrega postopka", kar ima pa tudi svoj smisel.

Anglija želi namreč predložiti vse skupaj svojemu parlamentu še pred poletnimi počitnicami, drugače bi se pogajanja zavlekla do pozne jeseni. Taka doba bi bila naravna prilika za nove komplikacije. Poleg tega se poletje lahko izrabi za priprave za pogajanja z Dansko, Irsko in Norveško, ki bi tudi rade v EGS.

—o—

Ben Gurion za umik

PARIZ, Fr. — David Ben-Gurion, bivši predsednik izraelske vlade je v razgovoru, ki je bil objavljen ta teden v "Le Nouvele Observateur", dejal, da je on zato, da Izrael vrne Arabcem vse leta 1967 osvojeno ozemlje z izjemo starega dela Jeruzalema in Golanskega višavja, če more na ta način doseči trden, trajen mir.

—o—

Poravnajte naročnino, če le mogoče, na prvo obvestilo!

Gospodarski stiki z Latinsko Ameriko se bližajo stvarnosti

CLEVELAND, O. — Za finančno plat naših gospodarskih stikov z Latinsko Ameriko mora skrbeti Medameriška banka za razvoj. Je to tipičen kreditni zavod naše federacije, ki ga rabi za posojanje denarja posameznim državam in podjetjem v Latinski Ameriki. Ima vsako leto svoj občni zbor. Letos ga je imela v Limi v Peruju, trajal je 10 dni. Razpoloženje na njem je bilo pa izredno, v gospodarskih stikih je namreč začel pihati nov veter.

Dosedanji občni zbori so obravnavali v glavnem rutinske predmete, ki jih zahtevajo pravila. Glavna točka je bila poslovno poročilo, ki pa praviloma ni spravilo na dan nobenih novih idej ali opozarjalo na spremembo gospodarskega položaja obeh Amerik. Seveda so bili občni zbori tudi prilika, da so delegacije iz Latinske Amerike skušale doseči pri naši delegaciji vsaj obljube za nova posojila. Občnega zbora se je udeležilo 23 delegacij, ki so jih vodili finančni ministri. Našo bi bil moral voditi federalni tajnik Connally, pa so ga posli zadržali, nadomestoval ga je podtajnik Walker, ki je pa lahko vršil posle voditelja delegacije, kajti tega, kar so vsi pričakovali, namreč obljube za nova posojila, ni bilo.

Walker je nalil delegatom čistega vina. Razmere v ZDA so danes drugačne, kot so bile še pred par leti. Amerika ima sedaj domačih skrbi na pretek, posebno na socialnem in gospodarskem polju. Njena gospodarska zmogljivost ni brezmejna. Zato mora sedaj na novo oceniti važnost posameznih njenih narodnih interesov. Ameriški vpliv v svetovnem pogajanju pada in to sili federalno upravo, da gleda na dohodke zunaj lastne dežele v novi luči. To velja tudi za problem podpiranja tujine.

Udeležencem občnega zbora je bilo dalje znova napovedano, da ameriški predsednik ni vsemogočen politik, ki lahko vrti svojo deželo kot bi hotel. Poleg njega ima besedo še Kongres, ki gleda na posamezne dogodke na tujem drugače kot predsednik. Članom Kongresa se na primer zdi nerazumljivo, zakaj bi morala imeti Latinska Amerika kar 23 držav, saj bi lahko shajale s par državami. Politična razcepljenost rodi gospodarsko, zato je pa Latinska Amerika ostala tako reven del sveta. Kongres se je dalje začel bati za varnost ameriških investicij v Latinski Ameriki. Boji se, da države Latinske Amerike premalo vpoštevajo ta strah.

Kongres še posebej ne more razumeti, kako je mogoče znova prositi v Washingtonu za nova posojila, dočim postajajo prav isti trenutek ameriške investicije plen raznih nacionalizacij. Kongresu tudi ni všeč sedanji sistem posojanja denarja v Latinsko Ameriko. Vsa posojila gredo skozi razne federalne kreditne zavode. Federalna uprava nima direktnega vpliva na usodo teh posojil, kar posojilom samim praviloma le škoduje. ne morejo namreč izkoristiti posredovanja ameriške javne uprave. Končno so delegatje dobili tudi namig, naj svoje potrebe po kapitalu krijejo tudi drugod, na primer v Evropi, Kanadi ali na Japonskem,

Delegatje so pri teh izvajanjih mislili tudi na nekaj drugega, ki je še bolj stvarno. Medameriška banka ima $6 bilijonov obratnega kapita, ki je pa že ves razposojen. Sedaj išče pri federaciji v ZDA jamstvo za novo posojilo za $1.8 bilijonov. Zadeva je sedaj v rokah kongresnih odborov. Postopek je zelo počasen, reflektanti za posojila pa postajajo nestrpni. Nekaj takih junakov je bilo tudi med delegati, gotovo niso skrbeli za dobro razpoloženje. Pri tem so mislili, da tudi v Washingtonu niso dobre volje, kadar mislijo na usodo ameriškega kapitala na Kubi ali sedaj v Čilu.

Ko je bil pred nekaj tedni državni tajnik Rogers v San Joseju v republiki Kostariki, kjer je govoril zbranim diplomatom Latinske Amerike, so njegove besede bile lepo prikrojene diplomatskim navadam. Seveda niso naravnost povedale toliko neprijetnih novic, kot sedaj Walkerjeve. Morda je Walker imel nalogo, da spravi Latinsko Ameriko nazaj v svet stvarnosti.

Da je predsednik Nixon še zadnji trenutek odredil nov kredit v znesku $75 milijonov za vojno opremo Latinski Ameriki, ne menja dosti položaja. Poročila namigujejo, da je s tem hotel pomagati tudi naši vojni industriji, ki nima ravno preveč naročil. Kredita bodo deležne države Brazilija, Argentina, Kolumbija, Venezuela, Urugvaj in Gvatemala. Ker je Nixon predlagal Kongresu, naj prihodnje proračunsko leto dobi Latinska Amerika še $150 milijonov kreditov, bo vsa zadeva prišla v kongresno debato, kjer bo administracija morala pojasniti, zakaj sta Rogers in Walker govorila eno, administracija pa delala drugo.

Iz Clevelanda in okolice

Seja—

Društvo Dvor Baraga št. 1317 Katoliških borštnarjev ima jutri zvečer ob 8. uri redno sejo. — Asesment bodo pobirali od 6.30 dalje.

Zaključek pouka—

Na Slovenski šoli pri Sv. Vidu bo zaključek pouka za letošnje šolsko leto v soboto, 22. maja, ob 11. dopoldne.

Seja—

Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ ima nocoj ob 8. redno sejo v navadnih prostorih.

Iz bolnišnice—

Rojak John Straus, 10064 E. 61 St. se je vrnil iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave.

Odlične žimnice—

V Norwood Appliance & Furniture na 6202 St. Clair Avenue imajo prodajo odličnih Sealy žimnic po ugodnih pogojih. Več v oglasu!

K molitvi—

Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete so vabljene nocoj ob 7. v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za umrlo članico Mary Kolenc.

E. Kovacic bo pustil— načelstvo Demokratskega kluba 23. varde—

Po izjavi S. White, članice uprave CTS, ji je E. Kovacic, načelnik Demokratskega kluba 23. varde skozi 30 let, obljubil, da bo s tega mesta odstopil, da bi ohranil svojo službo pri CTS, ki mu prinaša letno $16,000 plače.

—o—

Zadnje vesti

PARIZ, Fr. — Predsednik britanske vlade E. Heath je prišel včeraj sem na dvodnevne razgovore s predsednikom francoske vlade in s predsednikom republike G. Pompidoujem o sprejemu Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Prevladuje prepričanje, da bodo tekom teh razgovorov odstranjene vse ovire vsaj v načelu, podrobnosti pa nato še pred poletjem.

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik kanadske vlade E. Trudeau je podpisal s ZSSR prijateljsko dogovor, sličen onemu, ki ga je podpisala z ZSSR Francija.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza je pognala sinoči proti Marsu vesoljsko ladjo MARS 2 ki bo predvidoma dosegla Mars v prihodnjem novembru.

WASHINGTON, D.C. — Senat je včeraj odklonil obnovo gradnje SST z 58-37 glasovom. S tem je novo nadzvočno potniško letalo vsaj za dalj časa pokopano.

WASHINGTON, D.C. — Gen. S. W. Koster, bivši poveljnik Americal divizije v J. Vietnamu v času My Lai pokola, je bil za kazen, ker je "hotel to prikriti", ponižan v brigadnega generala in mu je bila odvzeta medalja za izredno službo. General je zanikal vsako krivdo. Njegov podrejeni gen. G. H. Young je izgubil le medaljo za izredne zasluge, niso pa mu vzeli generalskega čina, kot je to predložil načelnik armadnega glavnega stana gen. Westmoreland.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:
Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO
83 No. 99 Thursday, May 20, 1971

Bodočnost Organizacije ameriških držav (OAD)

Ni bil letošnji sestanek zunanjih ministrov OAD v San Jose v Kostariki prva prilika, da nepočakani del mednarodne diplomacije govori o skori smrti te organzacije. To se je zgodilo že velikokrat, posebno v trenutkih, ko OAD ni dosegla svojih trenutnih ciljev, bolje povedano: ciljev, ko so jih ji postavili drugi, ker jih sami niso znali doseči. Spomnimo se le na dobe kubanske krize, dominikanske krize, vrtincev venezuelske krize itd.

Letos vsaj na videz ni bilo takih povodov za pesimistične napovedi, pa so se vendarle pojavile. Diplomatski svet jih je porabil večinoma za priložnostno politično filozofiranje. OAD sicer res ne more pokazati na vidne in blestеče uspehe, pa je vendarle potrebna. Najprvo je uporabljiva kot dežnik, ki se lahko pod njega skrijejo vse mogoče želje in skrbi, pa tudi kot poštni predal, kamor nasloviš vse, kar te teži, pa ne veš, kam bi poslal. Vsaka zadeva, ki priroma v OAD, je radi tega vendarle na pravi poti. Pride v pristanišče, ki le izjemoma čuti valovanje mednarodne diplomatske plime in oseke in ki ima zmeraj toliko časa, da se zadevi ni treba prehiteti. Da sedanji generalni tajnik Galo Plaza s tem ni zadovoljen, ga razumemo, Kot nekdanji aktivni politik v Latinski Ameriki je navajen na burne dneve, polne kriz in nevarnosti. Mirna bodočnost postavljenih problemov ga ne veseli, mora se pa kot generalni tajnik ravno s takimi posli ukvarjati. Ima še drugo bolečino. OAD bi se rada širila in pritegnila nova delovna področja. V ta namen rabi več denarja in večji proračun. Temu se vsaj do sedaj večina članic OAD upira. Boj za večji proračun sedanjemu generalnemu tajniku ne diši; ta poslovnost in diplomacija ne orjeta dobro, kadar sta si preblizu skupaj.

OAD je torej Latinski Ameriki potrebna, posebno pa še naši deželi, ki se je formalno odpovedala Monroevi doktrini, na tihem jo pa še zmeraj rada ogleduje. Zanjo je OAD neke vrste barometer, ki ji kaže, koliko vpliva ima na Latinsko Ameriko, pa tudi, kakšni odnosi vladajo med posameznim članicami OAD. To lahko ostane pomembno sedaj, ko je v Latinski Ameriki na obzorju verjetnost združevanja levičarskih sil. V začetku je bila le Kuba, ki se je dala izolirati, ker je bila sama in brez zaveznikov. Danes drži z njo že Čile. Da je Castru trenutno onemogočeno vsako sodelovanje z upravo OAD, nas ne sme motiti. Kubanski vpliv je še zmeraj prisoten.

Blok Kuba-Čile je silno zagoneten pojav. Ni komunističen, pa vendar sledi moskovski politiki. Castro je v začetku mislil, da se mora bolj opirati na Kremelj. Ko se je komunističen svet razklal na Kremelj in Peiping, je njegova monolitnost izginila in Castro ima možnost izbire raznih ovinkov na poti v komunizem. Drži se še Moskve, toda noče se spreti s Peipingom. Kaj takega mu ne diši, ker se mu zdi, da je kitajska komunistična politika na dolgo roko vendarle za komunizem boljša od sovjetske. V Kremlju to vedo, toda s silo nastopati proti Havani, jim pa ne kaže.

Sedaj se je na obzorju diplomacije Latinskega sveta pojavila čilska zunanja politika, ki je sama po sebi bližja moskovski kot kitajski. To čilskih diplomatov ne ovira, da nastopajo v zadevah Latinske Amerike skupaj s Kubo kot en blok. To dela videz dvoličnosti tako v čilski kot kubanski politiki. Čilska notranja politika trdi, da je socialistična, v resnici pa njena zunanja politika sledi Moskvi. Castro zagovarja kitajsko odločnost v zunanji politiki, v resnici je pa čilskemu predsedniku Allendeju svetoval, naj postopoma in brez nasilja uvaja, kar je pozneje Kremelj javno blagoslovil.

Novi levičarski blok v Latinski Ameriki si je torej pustil v zunanji politiki vrata odprta na vse strani. Lahko postane očarljiva vaba za vse politike Latinske Amerike, ki bi radi imeli "več socializma" v svojih deželah. Recimo, da se notranja politika v Peruju ali Kolumbiji zavrti le nekoliko bolj na levo, pa bosta padli v naročje levičarskemu bloku. Po tem, kar smo doživeli v Latinski Ameriki, tega ne smemo smatrati kot nekaj nemogočega.

Razumljivo je, da se v politiki taki premiki pripravljajo počasi, večkrat kar za kulisami. Lahko pa nastopijo zelo hitro. Kdo bi mogel jamčiti, da se kaj takega ne bo zgodilo na primer v republiki Haiti? Pa tudi v nekaterih drugih državah Latinske Amerike postajajo gospodarske razmere neznosne. So lahko priprava za globoke politične spremembe.

Kje naj bi to hitreje opazili kot ravno v OAD? Diplomatje Latinske Amerike so do določene meje vase zaprta tovarišija, ki veliko ve, pa vsega ne pove tem, ki niso v tej tovarišiji. Kje pa naj diplomatje hitreje najdejo stične točke, če ne v OAD?

Pred OAD bodo kmalu stali novi delikatni problemi. Kitajska je že napovedala večje zanimanje za mednarodno politiko. Njeno zanimanje se bo najpreje obrnilo na Tihi ocean, ker hoče ravno tam imeti del odgovornosti za vse obale. Tihega oceana, torej tudi za Latinsko Ameriko. Ameriška dolarska kriza bo dalje postavila vse članice pred nova vprašanja, kam naj usmerijo svojo zunanjo trgovino, ako dolar ne bo več stalna valuta. Ameriško gospodarsko stanje bo seveda močno vplivalo tudi na naše podpiranje Latinske Amerike.

OAD bo torej imela dosti povodov za tehtne debate, ki bodo imele sila praktično ozadje. Dela in posredovanja ji ne bo manjkalo. Vprašanje je, ali ga bo sploh zmogla.

BESEDA IZ NARODA

Srenjski materinski dan je bil v New Yorku

NEW YORK, N.Y. — Osebno v nekaterih ozirih, zlasti ne tamkaj, kjer bi lahko s takšnim početjem delal hudo škodo svojemu narodu, nisem seperatist, ampak kot Slovencu na tujem, pa mi je kar povšeči, da je naša mala slovenska srenjska šola ubrala svojo pot v proslavljanju materinskega dne.

Včeraj, teden dni po uradnem Materinskem dnevu, je naša šola skušala sklicati njujorško slovensko srenjo v domačo cerkveno dvorano z namenom, da pokaže in dokaže, kako naš mladi rod, na tujem rojen, po svoje in na prav narodni, slovenski način slavi svojo mater, ji izkazuje čast, ko pokaže, da zna to izraziti v materini besedi in njeni pesmi, in da zna moliti osnovno molitev z njeno besedo.

Že tretjič je bilo tako — medtem, ko so že sedmič za materinski dan nastopili — da so ubrali to lepo slovensko pot, da slovensko mater počaste na nedeljo po ameriškem narodnem dnevu. Napravljeni vsi v narodne noše, ko pojejo, deklamirajo, recitirajo, se deloma v kratkih prizorih, pa še v šolo so prišli včeraj v skoraj polni narodni obleki, dado dnevu tisti pečat, ki se te mora prijeti. Zagrabi te tamkaj, kjer tvoje čustvovanje ima svoj domek, skrit, reven ali pa bogat — oja, nekateri pa so brez njega — da, brez srca so...

Po mojem je tako, da samo takšen človek lahko pozabi svojo mater, živo ali mrtvo, in samo takšen človek lahko kliče smrt materini besedi!

So ljudje, ki druge vabijo na žrtvovanje za postavljanje spominskih sten veličastnih kapelic, pa materinskega dneva ne poznajo in svojim otrokom niso dali slovenske materine besede, pa čeprav sami še mojstrujejo — tako trde — v tej besedi!

Takšne misli človeku prenekajkrat pridejo kot vsiljene, ko pogleda na zbrane v dvorani, in zagleda nezasedene stole, pa začne nanje posedati vse tiste, ki niso prišli, pa bi morali biti tu, ker mnogokrat kriče: Slovenci smo, samo Slovenci smo — pa sami si v tej trditvi dajejo slabo spričevalo z odsotnostjo in s tem, da njih otroci niti slovenskega očenaša ne zmorejo... in to so otroci zadnjega domskega rodu, učenega in šolanega, v tujem svetu tako uveljavljajočega se...

Žalosten in trpek uvod k tako lepemu materinskemu dnevu, ki smo ga njujorški Slovenci — tako maloštevilno — včeraj zbrani na Osmi, doživljali v pravi intimnosti, toplini in srčnosti.

Nastopajoči menda vrzeli v dvorani niti opazili niso, ker mater, slovensko in nebeško, so slavili s tisto čutnostjo in občutjem, ki jo lahko daje otroška in mlada čista duša.

Program je bil kar obsežen in pester!

Lizika Ravnikar, oziroma še prej župnik oče Richard Rogan s svojim kratkim pozdravom, ga je začela z recitacijo: TEBI MAMICA!

G. dr. Franjo Delak je spet naše šolarčke in mlajši učiteljici pripravil v petju. Nastopili so kot mali mladinski zborček z lepim petjem in so nam dvoglasno zapeli: Mamica moja. Marko skoče, Sonček čez hribček gre, Polževa snubitev in pa Barčico.

Marija Babnikova, ki je vsa leta obiskovala našo srenjsko šolo, je občuteno podala — recitirala pesem: Prošnja nerojenega otroka. Ta pesem je bila objavljena v domovinskem verskem listu Družina. Snov je zajeta v zdajšnjem materialističnem pojmovanju nematerinstva.

"Tri otrokove želje" je povedal njen brat Janez Babnik.

Zmeraj se je zavesa razgrnila in spet strnila. In v tem strnjenju odrske zavese so postavili preprost oltarček in na njem je bil Marijin kip. Emica Jelisevar, Helenca Klezin in Marjanca Prelog so prišle pred ta oltarček in so Mariji prinesle cvetja, katerega so ji dale, ko je vsaka svojo prošnjo in molitev Mariji povedala.

Naši mladi so nam že v prejšnjih letih pokazali z nekaterimi mladinskimi igricami, da imajo tudi igralske sposobnosti, zato je voditeljica šole Cirila Saksidova tu vnesla kratek prizorček "Kmetič in volk". V njem so nastopili: Peter Jenko, ki je igralec, Andrej Babnik, dober, pa še malce nesproščen, njegov brat Janez s precejšnjo korajžo, in pa sestrica Marija, ki ima odrski talent. Na odru se počuti kot doma!

Sestrici Prelogovi sta po tem prizoru stopili pred nas in Juditka je deklamirala "Mati zanje", Marjanca pa s svojo ljubkostjo "Ptička lastovička".

Janezek in Lizika Ravnikar, ker sta že dva od naših odraslih slovenskih šolarjev, sta po tej ljubkosti dveh pesmic-deklamacij prišla na oder in začela vžigati iskre humorja, ki so vžgane sfrčale v dvorano med nas gledalce, prisotne prijatelje mladine in častilce svojih mater — ter so vžgale plamene smeha. "Malo zares, malo za smeh" sem bral v programu, ki ga je tokrat okusno izdelala Marjanca Jenkova, šolarica še pred leti, zdaj pa že sama učiteljica mlajših.

Po odmoru so podali: Peter Jenko odlomek iz Cankarja "Bog in Slovenija; Francka Babnik, ki se je ravno tako uvrstila že v učiteljsko pomoč, je podala iz Finžgarja "Kako je Bog ustvaril slovensko zemljico" — in Marjanca Jenkova nam je doživeto povedala "Kaj je domovina?"

Menda v poletnem mesecu avgustu bomo doživeli občuteno vrzel v naših mlajših vrstah. Sliši se, da bo Peter Čekuta iz Toronta spet prišel v našo srenjo, kot že tolikokrat doslej in nam bo Francko Babnikovo odpeljal. Seveda žal nam bo, a tolažba bo ena: slovenski fant jo bo za ženo dobil in skorajda gotovi smo, da njun rod mater slovensko po slovensko bo naprej slavil...

Slovenke so nekdaj slovele tudi kot dobre kuharice. Ali kot sta bili včeraj Marjanca Klezinova in Emica Jesevarjeva, pa še ni bilo nobene... Postavljena je bila mizica. Na njej skleda velika, pa merice za moko, mleko in sladkorček, kvas in dvoje jajec. Eno, dve, tri po recepisu, kot da je šlo v skodelo, se je zgnetilo in se v peč kot šarkelj vsadilo in kot tri, dve, ena... prava potica iz peči je prišla pečena. V dvorani pa smeh in hura ploskanje kuharicama v priznanje.

Jožko Babnik je v besedi nazdravil "Mamici" in Korelček Klezin ji je korajžno voščil s pesmico "Mamici za god".

Učenka Robi Grom se je v naslednjem prizoru skazala kot dobra igralka, saj je vodila pred nami šolsko uro prvega razreda. Učenke: Helen Klezinova, Ančka (tetka) Babnikova, Juditka in Marjanca Prelogova so ji lepo — in včasih pa nagajivo — odgovarjale. Pouk se je začel in končal tako — kot je bilo v naših šolskih letih — z molitvijo očenaša.

Pomislil pa sem tole: Dobro, da je naša šola zasebna, privatna in srenjska in da v dvorani ni nihče pomislil, da je molitev v šoli lahko v naši svobodni demokratski ameriški deželi protiustavno dejanje. Mi pa menda ravno z molitvijo utrjujemo smisel ameriške ustavnosti; ko ne pozabljamo na navade in običaje slovenske pristnosti.

In v skladu s to pristnostjo se je včerajšnji njujorški srenjski materinski dan zaključil s pesmijo: Zborček je spet zapel pet pesmi in sicer: Bog je ustvaril zemljico, Moj očka ima konjiča dva, Črni kos, Polžek nima nožic in Mlinček.

Na koncu se je Peter Jenko zahvalil učiteljem: Cirili Saksidovi, kaplanu očetu Bertrandu Kotniku, dr. Franju Delaku, Francki Babnikovi in Marjanci Jenkovi. Vsak je dobil rdeče nageljne in nekateri še primerna darila: Kaplan: Družinsko Sveto pismo; Francka Babnikova v dveh knjigah upodobljeno Gorenjsko; seveda g. dr. Delak pa gramofonsko ploščo, na kateri še ne pojejo njegovi "Fantje z Osme" — *ti bodo na Osmi spet nastopili prihodnjo nedeljo, dne 23. maja* — ampak Slovenski oktet iz Ljubljane.

Slovenska zemlja povsod v svoji prsti zadiši, slovenska beseda in pesem povsod lepotno in mogočno zadoni, da prav povsod, kjer slovenski človek — tudi v tujem svetu — zanje srce in dušo odprto pusti...

Tone Osovnik

—o—

Spet bodo peli

CLEVELAND, O. — Spominjam se dni, ki smo jih preživljali v taborišču, in kulturnih dogodkov iz tistega časa. Ob vsej negotovosti in bridkosti jih je bilo precej. Posebno enega se dobro spominjam: slovenske pesmi v Špitalu. Pevci iz Lesenega mesta so predstavili slovensko pesem Avstrijcem. Bila je polna dvorana, nekdo je vsako pesem na kratko razložil nemškim poslušalcem in uspeh je bil čudovit. Spominjam se Riglerja, Kolariča in še marsikoga s tistega dogodka.

Ko so taisti ljudje prišli v Ameriko in je Liga pričela s svojimi nastopi, so se spet dvignili stari glasovi, moški in ženski. Ob prireditvah, ob spominskih dneh so se zbrali in peli. Prinesli so toliko iz preteklosti, na nek način tudi tisto najlepše, ker so v taboriščih imeli — pesem, ki je bila našim ljudem zelo blizu.

V soboto, 22. maja, zvečer bodo nekateri teh, ki so peli že pred tolikimi leti, v prijateljski zvezi s temi, od katerih so nekateri že tu rojeni, pod vodstvom dr. Jerka Gržinčiča, zapeli v dvorani pri Sv. Vidu. Tu bo spet Modic, Rigler, Kolarič, Košnik, bratje Ivančiči, Dolenc, Marinko, Postotnik, Urbas, Sterle, tu bo Dovjak — triindvajset moških glasov, zbranih v zbor Slovenskih fantov.

Dirigent je razdelil nastop v šest delov. Moja domovina, Življenje-Usoda, Intermezzo, Ljubezen in pomlad, Po domače in Pesem in vino. Od Satnerjeve pesmi Na planine od narodne Jaz pa moj glažek.

Eno vidim iz sporeda, to so pesmi, ki so slovenski duši posebno blizu, pesmi, ki nam zvene kot iz preteklosti in so vendar žive vsak dan. Marsikdaj si ob lepoti umetne pesmi z vsemi okraski vendar zaželimo preprostosti narodne pesmi, ker se nam zdi, da je edino ta, ki s čarobno silo more naslikati staro, mirno vaško idilo. Vanjo smo namreč v tej hitrici časa, v tem tempu modernosti vsi na svoj način zaljubljeni. Pozneje nam tisto, kar je sicer umrlo, pa nas v duši vendarle le blaži.

Pripričan sem, da bo to lep večer. Majnik gre h koncu in vanj pesem še posebno spada. In če za kateri narod velja, da je pesem najčistejša govorica narodove duše, za slovenskega gotovo.

Koncert se prične ob pol osmih zvečer in bi bilo prav, da ne bi zamujali. Tako lepo je, če pesem zaplava čez mirno dvorano.

Slovenski fantje s svojim zborovodjem Martinom Košnikom vabijo, vabi dirigent in komponist rev. dr. Jerko Gržinčič, posebno pa vabi slovenska pesem sama.

Karel Mauser

KULTURNA KRONIKA

Korotan stopa v 21. leto

Po dvajsetih letih plodonosnega dela stopa Korotan v enoindvajseto. Postavljeni so dobri temelji, premagane težave mladostnih let, prebrodene številne krize. Danes je Korotan mlad, poln moči in življenjskega poleta. To je dokazal njegov koncert ob proslavi 20-letnice njegovega obstoja. To je obenem pomemben kulturni dogodek za Cleveland in ameriške Slovence.

Ob napetem pričakovanju slovenskega življa, ki je nervozno pričakoval, da se dvigne zastor z rdečimi nageljni okrašenega odra, so ugasnile luči v dvorani. Počasi in slovesno so se odpirali zastori, pred nas je stopila slika mladosti slovenskih fantov in deklet, mož in žena, pesem in poezija, plod toplega slovenskega srca.

Po mikrofonu je posegel dr. M. Pavlovčič in poletno izgovarjal toplo besedo pozdrava pesnika M. Jakopiča Korotanu.

Iz svežih grl sta zadoneli obe himni, ameriška in slovenska, ter Premrlova pesem "V Korotan", ki je postala himna Korotancev.

Po tem slovesnem in impozantnem uvodu bi pričakoval par značilnih in zahtevnejših skladb celega zbora, kar bi podaljšalo trenutke tako slovesnega razpoloženja in dokazalo že na samem začetku zrelost našega reprezentančnega zbora. Šele nato bo razčlenil zbor na ženske oziroma moške sestave. To bi vsekakor bolj efektno delovalo.

Prvi del programa je posrečeno zaključen s skupino izbranih pesmi, posvečenih Mariji Pomagaj, s čemer je Korotan nadvse pohvalno poudaril važnost in značilnost posvetitve Slovenske kapele v Washingtonu, kjer bo tudi nastopal. Prekrasna slika Brezjanske Marije z njenim svetiščem je dala odru poseben, prijeten izraz. Če bi ob pesmih zadonele še orgle, bi občutil, da smo zares v srcu Slovenije, v Marijinem svetišču na Brezjah.

Drugi del programa teče pregledno po vzorno začrtani poti: Fantje se zbirajo, Mladost — pomlad — ljubezen in končno Domovini — Sloveniji. Ves program teži v izrazito lirsko smer in daje prireditvi lirski izraz.

Impozanten Korotanov zbor z 66 člani je zares reprezentativen in najštevilnejši mešani zbor v Clevelandu.

Njegov pevovodja inž. Franček Gorenšek pozna dobro svoje Korotance in jih vodi sigurno in mirno. Oni sledijo vsaki njegovi potezi, vsakemu migljaju, in občutiš, da je zbor pod njegovo roko sproščen. Kar je treba najbolj naglasiti in pohvaliti, je to, da je zbor izvajal vse pesmi na pamet in brez not. Zato je koncentracija bila popolna, izgovarjava čista in razumljiva, zbor je mogel ostvariti vsako dirigentovo zamisel in prenašati njegovo doživljavanje.

Težko je oceniti, katera pesem je bila najboljša, ker so bile vse dobre. V splošnem so Korotanci izbrali za svoj koncert lažje kompozicije brez večjih harmonskih ali kontrapunktičnih zapletov. To je olajšalo izvedbo, pesmi so zboru "ležale" in se je tako lažje posvetil verni interpretaciji. To je pravilno in hvalevredno, dokazuje, da pevovodja dobro pozna svoj zbor in pravilno ocenjuje njegove možnosti.

Mislim, da spada dinamično in agogično lepo nianisirana pesem "Ko so fantje proti vasi šli" med najboljše ostvaritve. Ob njej stoji vsekakor zadnja pesem "Znamenje", ki je bila neprimerno težja in zahtevnejša. Gorenškova "Mariji Pomagaj" na Jakopičevo besedilo je dobra kompozicija s poudarjeno slovensko melodiko in bo ob spremljavi orgel še bolj veličastno zvenela.

Za soliste je "Korotan" izbral dobre pevce, ki so častno rešili poverjene jim vloge. Hauptmanov glas je lep, sočen, zvočen in jasen; pri tem koncertu je bil kar premalo zaposlen. Zelo prijeten glas Roži Dolinarjeve, ki se je lepo in sproščeno vživela v svojo vlogo in sta skupaj z Milanom Gorenškom delovala prijetno in simpatično. Milanov glas veliko obeta, ko bo dokončno oblikovan. Prav tako prijetno sproščenost sem občutil pri nastopu g. Povirka. Marija Sekne je izvedla svoj solo-part pri "Morski zvezdi" in "Znamenju" z njej svojstveno rutino. Tako bi mogel izraziti besedo pohvale in priznanja vsem drugim solistom (Rihtar, Pogačnik, Rezonja, Spehar, Dolinar), a moj opis bi prekoračil določene mi meje.

Klavirsko spremljavo je s prefinjenim čutom zaigrala Metka Gorenšek. Lepo frazirani stavki z občutkom poudarjene melodije potrjujejo njeno izredno glasbeno nadarjenost.

Pri "Slepcu" bi bila potrebna kontinuirana spremljava, ki ne bi ločila kittico od kitice in tako zajela "Slepca" v eno povezano celoto. Zato bi bilo umestno prerediti spremljavo. Tako pri "Slepcu" kakor tudi pri pesmi "Zabučale gore", ki sta želi tople aplavze, ni bilo umestno ponavljanje. Vsaka od njih že vsebuje kar po štiri kitice, s ponavljanem pa osem, s čemer pesmi prehajata v dolgočasno litanijsko strukturo. Na željo publike naj bi se ponovila samo zadnja kitica. Sicer pa aplavz odobravanja še ne pomeni tudi željo za ponavljanje, tem manj pri teh tako enostavnih in preprostih pesmicah. O tem sem že večkrat pisal. Pustimo raje, da naši poslušalci želijo "ŠE", kakor da jih zasitimo.

Zaslužen šopek rdečih nageljnov so poklonili zborovodji g. inž. F. Gorenšku kot priznanje za uspelo prireditev in za njegovo požrtvovalno delo.

Zelo dober obisk koncerta pomeni, da visoko cenimo vztrajno delo Korotana. Posebno priznanje — rdeč nagelj — so dobili tisti pevci, ki že 20 let zvesto sodelujejo pri Korotanu.

Upamo in želimo, da čez par let Korotan proslavi svoj 25-letni jubilej s še bolj bogatim sporedom ob spremljavi orkestra z istim dirigentom in vsemi pevci, ki jih ima sedaj. Želimo pa tudi, da mu pristopijo še mnogi in mnogi novi pevci, predvsem mlade moči. Tako se bodo pri Korotanu uresničile besede pesnika Župančiča:

Ker nepretrgana drži veriga
iz zarje v zarjo
in od dne do dne.

Rev. dr. Jerko Gržinčič

FRANCE BEVK:

V mestu gorijo luči

Zdravnik se je zresnil. Kristina je čutila njegov pogled, ki ji je objel vse telo in se ji je objel vse telo in se ji je nato ustavil na čelu. Nekdo — mogel je biti kdorkoli, ona ga ni videla — jo je rahlo prijel za glavo in ji s prsti odveznil spodnjo veko. To je trajalo samo za trenutek.

"Ali ste zaročeni?""

Zmedla se je in nato prikimala. Trenutek molka.

"Ali želite, da vas preiščem?"

"Da."

Vse naslednje se je izvršilo zanjo v mučni tesnobi srca... Zdravnik si je gladil brado in gledal skozi okno. Kristina si je s tresočimi se rokami uravnavala obleko. Stala je pred zrcalom in si popravljala lase. Občutek sramu ji je še vedno kakor žerjavica gorel po telesu.

Bila je nared. Zdravnik se je okrenil od okna in se ji nasmehnil. Dobrotno, prizanesljivo, kakor da ji s tem vliva poguma. Sedel je in si vzel cigareto. Ni je prižgal, svaljkal jo je med prsti. Iznova se je ozrl skozi okno.

"Ali se boste omožili?"

Kristina je čutila, da vprašanje ni bilo mišljeno tako, kakor je bilo izrečeno. V njem je ležala vsa kruta resnica. Bilo ji je, kakor da se ji zibljejo tla pod nogami.

"Da," je iztežka izrekla.

Kaj je mogla drugega reči?

"Da, omožite se, tako je najbolje. Drugače je vse v redu... Zdravi ste ko riba..."

Kristina se je nasmehnila skozi solze, ki so ji zalivale oči. Zdravnikove besede so bile kakor medel odmev njenih sanj. Dvignila se je.

"Še ta recept", je zdravnik pomočil pero. "Ako se boste slabo počutili..."

Čemu to? V tesnobi obupa bi bila najrajši pobegnila. Da, čemu ji bo to? In vendar je čakala. Vzela je papirček in položila srebrnik na mizo. Še nekaj bi bila rada rekla. Nekaj, kar bi jo potolažilo, četudi samo za trenutek. Pa se je bala, da bo že po prvi besedi planila v jok.

"Obilo sreče!" ji je zdravnik stisnil roko.

"Hvala!"

Izgovorila je komaj slišno.

Počasi je odšla po stopnicah in krenila proti trgu. V ušesih so ji še vedno šumele zdravnikove besede. Če bi bilo z njo drugače, bi se bila od radosti zasmejala. Pa se ni smela.

Recept, ki ga je še vedno držala v rokah, je zmečkala in ga vrgla pod noge.

Kam? S plahim pogledom, kakor da je zašla v čisto tuj kraj, se je ozrla okoli sebe.

9.

Ni odšla domov. S počasnimi, previdnimi koraki, kakor da je pijana in hoče to zakriti, je stopala po ulici, nato po drevoredu iz mesta. Bila je navrhana solz, ki so grozile, da se ji bodo zdaj zdaj udrle. Teh ni hotela kazati pred ljudmi.

Ni vedela, kdaj je zašla na polje. Nehote, kakor da jo je vodila njena razboljena notranjost, se je znašla na stezi, na kateri je bila dobila prvi poljub. Pa saj se je tega komaj zavedala. Spomin na tisti daljni večer zanjo ni imel več tistega blažilnega okusa kakor prej. Vsa preteklost se ji je strnila v črno, pekočo gmoto, ki jo je tiščala v prsih. Želela si je le, da bi bila sama, sama, daleč proč od ljudi.

Sedla je na trato, pod grm, ki je stal ob poti. Sključila se je in trgala travo, ki jo je sejala skozi prste. Saj ni vedela, kaj naj počne.

Četudi je odganjala spomine, so ji vendar prihajali raztreseno, v odlomkih. Bilo ji je, kakor da se ji je nenadoma razjasnila vsa preteklost do daljnega obzorja njene mladosti. Njene mladosti - zakaj v tistem trenutku se je počutila staro. Sredi prirode se ji je prizor za prizorom porajal pred obrazom. Na svetlem ozadju njenih dekliških sanj in hrepenenja je stala meglena podoba njenega fanta. Dnevi, ko ga je ona sama obžarila z ognjem, da je ves sijal, in ga ovenčala s svojimi mislimi. Pozneje je opazila, da ni tak, kakršnega bi si želela, a si tega ni hotela priznati. Potem si tega ni mogla več tajiti. Zbala se je zanj. Tako se je zbala in zaradi tega trpela, da bi nikomur ne privoščila tistih muk. Zdelo se ji je, da teka za njim, a on čimdalje hitreje beži pred njo. Le kadar se je užalila in se za trenutek obrnila od njega, jo je obsipal s prošnjami in mučil z ljubosumjem.

Vzdihnila je...Misli so se ji pretrgale, prebudil se ji je spomin na mladost. Zadnje čase sta ji kdaj pa kdaj zopet živo stopila dom in mati pred oči. Posebno mati. Nekoč, ko je bila prišla na božjo pot, jo je obiskala.. Takrat je bila že v novi službi. Nič ji ni prej pisala, da pride, iznenada je stopila skozi vrata; skoraj bi se bila razjokala, ko jo je zagledala. Materine oči so jo ostro motrile iz zgubanega obraza; Kristini se je zdelo, da berejo vse, kar je medtem doživela. Tako težko je bilo govoriti z njo in jo hkrati gledati v obraz. In kakor da jo hoče potolažiti v njeni najtajnejši misli in bojazni, ji je rekla, da se bo omožila. Saj ni velikega upanja. Toda mati jo je le gledala, gledala in zmajevala z glavo. Pregloboko je poznala življenje. In vendar je bilo videti, da bi bila hčeri to rada verjela. "Kdo je?" jo je vprašala. Kristina je pomolčala. "Boste že videli." Ni ji hotela povedati.

To je bilo takrat, ko ji je bila prva senca težke bojazni že legla v srce. Da, mati je imela stokrat prav, da je nejeverno zmajevala z glava. Ta resnica je Kristini čimdalje jasneje stopala pred oči.

Primož! Kaj mu je storila takega, kakor da ga je imela nad vse rada in mu je vse verjela? Posodila mu je bila celo nekaj denarja, dasi jo je bilo zaradi tega v dno duše sram, samo da je pregnala mrak z njegovega čela. Saj ni mislila, da ga ji bo kdaj vrnil. Če bi ga ji hotel vrniti, bi ga ne vzela, da bi ji ne bilo dvakrat hudo. Toda zakaj se je je potem izogibal in se je ona v svojem začudenju in bolečini tako ponižala, da ga je iskala? In ko ga je našla v krčmi, sedečega med tovariši, jo je zgrabil za roko in jo odpeljal skozi vrata. "Tu govori, ako imaš kaj!" ji je rekel. Kar se je potem zgodilo, ne bo pozabila, ko bi tudi sto let živela. Naj so bile le besede, toda udarci bi je ne mogli huje zadeti. Ni je zavrgel, tega ne, toda bilo ji je, kakor da je na mah porezal vse korenine njenih sanj in hrepenenja.

Vse se je uprlo v nji. Morala bi ga sovražiti. Toda če je prisluhnila najnežnejšim utripom svojega srca, si je priznala, da ga še ni pozabila. Le preponosna je bila, da bi ga iskala, vpraševala po njem in se mu ponujala. Prevdana mu je bila, to je njena krivda, sam jo bo poiskal, in ona mu bo odpustila. Toda ni ga bilo.

(Dalje prihodnjič)

KONCERT

moškega zbora

"SLOVENSKIH FANTOV"

Dvorana Sv. Vida - Glass Ave. - Sobota, 22. maja 1971, ob 7:30 zvečer

dirigent

maestro Rev. dr. JERKO GRŽINČIČ

SPORED:

MOJA DOMOVINA:

J. Gržinčič: Slovenski fantje
Hug. Satner: Na planine
Jak. Aljaž: Soči
Oskar Dev: Flosarska
P. Kernjak: Juhej, juhej

ŽIVLJENJE-USODA:

L. Kramolc: Lastovki v slovo
J, Gašperič: Koso nekdo kleplje
J. Gržinčič: Jobova pesem

INTERMEZZO:

B. Marshall: Shenandoah
J. Gržinčič: Hiš'ca pri cesti
Stanko Rek: M' je krajčec posvava

ODMOR

LJUBEZEN IN POMLAD:

A. Nedved: Na okno trka
P. Jereb: O kresu
Narodna: Urška, Urška
Narodna: Rože je na vrtu plela
C. Pregelj: Venite rož'ce moje
F. Mihelčič: Privriskal je

PO DOMAČE:

Narodna: Imam tri ljubice
Narodna: Kaj mi nuca planinca
Vodopivec: Žabe svatbo so imele

PESEM IN VINO:

Narodne: Sezidal sem si vinski hram
Martinova žalostinka
Jaz pa moj glažek

Odrska oprema: FRANČEK KOLARIČ

Zborovodja: Martin Košnik

PO KONCERTU DOMAČA ZABAVA S PLESOM
igrajo
"VESELI VANDROVCI"

Rev. Leon Kristanc:

Skromni – žalostni pirhi pred 25 leti

(Nadaljevanje)

Prav na vrhu je v soncu žarel visok križ, ves v ledenih svečah. Oster veter je pihal, da je sapo jemalo. Šlo je na poldan, stopili smo pred križ in molili angelsko češčenje... Pa se prikaže od nasprotne salzburške strani skupina, bilo je menda osem amerikanskih vojakov in vojni kurat z njimi; po malem križcu na kapi in plašču sem ga spoznal. Pozdravili smo jih in tudi on nam je prijazno odgovoril v priučeni nemščini. Na vprašanje, odkod smo, povemo, da smo slovenski begunci DP iz Lienza. Videli so, kako smo se — pač slabo hranjeni — tresli v mrazu in so nam že ponudili par požirkov toplega čaja iz termostekleni in so nam še dali nekaj konzerv in prepečenca ter še celo nekaj zavitkov cigaret. Dali smo jim prednost za vpis v spominsko knjigo. Ko sem se potem tudi jaz vpisal, sem obrnil list nazaj, pa že zagledam znani imeni dveh kolegov, katera sta bila v spittalskem taborišču, in še par slovenskih imen. Zabeležil sem jih in tudi datum — bo morda še prav prišlo. Poslovili smo se od darežljivih Amerikancev in se po isti stezi spustili navzdol. Tam izza Velikega Venedigarja na salzburški strani so se vzdigovali oblački na nebu, kot ovce na pašniku. Pot in spuščanje navzdol je bila hujša in bolj naporna kot navzgor in smo vsi nasmejani — pa tudi trudni, srečno prišli do koče. Ozremo se na prehojeno pot, oblak se je bližal križu na vrhu; še par trenutkov, in Veliki Zvonar je bil že v megli. Albin nam je že pripravil topel čaj; pospravili so svoje stvari, ključ previdno vrnili na določeno mesto in zadovoljni in veseli smo se spustili v dolino. Pastirski koči sta bili obe že izpraznjeni; pri zadnji smo malo posedeli in načeli amerikanske konzerve — kakšna razlika od taboriščnih! Še en pogled na "Veliki Zvonar", ki pa je že ves bil v megli in oblakih. "Oj zbogom ti planinski svet! Nebeški čuvaj te vladar, ne zabim te nikdar, nikdar!"

V Kalsu nas je kolega že pričakoval in nas povabil v župnišče. Ko mu povem o amerikanskem srečanju, od veselja ploskne z rokami, vrata iz kuhinje se odpro, bil je že nekoliko osivel župnik. Kolega nas predstavi in on nas prijazno povabi, naj se vsedemo. Ko mu pokažem cigarete, je tlesknil z jezikom in že naročil gospodinji, naj da obilen narezek s planinskim sirom in slanino. Ko pa so mu še ostali ponudili cigarete — saj nihče od nas ni bil kadilec — je bil dobri mož kar ginjen. Pogleda na uro, do odhoda avtobusa je bilo še kar dovolj časa; naročil je za vse dobro tirolsko večerjo; kolega je pa stopil do pošte, da nam rezervira sedeže. Obilna in dobro zabeljena večerja, kako nam je teknila; župnik je pa ves blažen in nasmejan užival ameriške cigarete, ko še domačih takrat ni bilo dovolj na razpolago.

Bilo je že blizu polnoči, ko smo v Lienzu stopali iz voza in noge težke; pa je bilo treba kar hitro stopiti. Taborišče je bilo še daleč in noč je bila kar hladna. Nisem mogel dobiti primernih besedi, da bi se družbi zahvalil za to srečo in da sem bil z njihovo pomočjo na "Velikem Zvonarju" pri najvišjem križu v Avstriji, in od tam pozdravil Triglav, "podobo naše domovine in ljubezen našega srca". Oni so pa bili ponosni, da so mi omogočili to srečo in — kot so rekli — da tudi oni tako posrečene družbe in res lepe ture ne bodo pozabili. Ko sem v kapeli pozno jutro opravil zadnjo dnevno sv. mašo, stopi v zakristijo p. Fortunat in mi pravi: 'Si bil res na Grossglocknerju? Čop mi je povedal, pa se gotovo šali." Šele, ko sem mu pokazal brevir-knjigo s štampiljko Križa na Grossglocknerju na strani 24. septembra — Marija, Rešiteljica jetnikov, mi je verjel. "No, ta je pa lepa," pravi, "pa je ta tura res tako huda in nevarna, kot trdi Ciril Lavrič?" Nasmehnil sem se mu in pritrdil, naj mu kar verjame, ker kolega trdi pravilno. Pokleknil sem v molitev v zahvalo za milost sv. maše — pa tudi v zahvalo za tako posrečeno in res lepo turo v tako pozni jeseni.

Proti večeru pride papeški delegat sam po odgovor na pismo v Kals, pa kar ni mogel verjeti, ko je že med potjo slišal o naši turi. "Ko si tako dobro opravil, in ko se odpočiješ , pojdi v špittalsko taborišče in skupno uredite zadevo, je v pismu vse razloženo." Naslednji ponedeljek sem se z vlakom odpeljal proti Spittalu ob Dravi, tam sklical duhovniški sestanek in razložil, kot mi je bilo naročeno. Po vsem končanem sem jih vprašal, kako proste, lepe, jesenske dneve preživljajo. In mi že omenjena kolega ponosno pripovedujeta, kako sta prikrajšala sošolca g. Cirila Lavriča na slavi, ko sta se tudi onadva skorajžila na Grossglockner. Ko sem jima povedal, da sem sam videl tam gori njune podpise, sta bila nemalo presenečena in dobri — že dolga leta blagopokojni — g. Miha Burja pravi: "Fanta, sedaj pa tudi Vajina turistična slava že bledi; in se bo še marsikdo skorajžil obiskat križ na najvišji avstrijski gori." Naslednje poletje, ko se je špittalsko taborišče po ukinitvi lienškega znatno povečalo, so res nekateri slovenski begunci, zlasti fantje in dekleta pod vodstvom izkušenih vodnikov se ob lepih dneh podajali na dolgo pot — nad 125 km — in korajžno plezali na "Veliki Zvonar". Pa je bila tista tura tako naporna, da je vsakdo imel enkratno zadosti — pa jo je ohranil v lepem, nepozabnem spominu.

(Dalje)

NOVA VRSTA — Nekdaj so izbirali za razkazovanje modnih stvaritev same vitke, postavne, mlade ljudi, sedaj so se bolj približali stvarnosti. Obleke predstvaljajo in kažejo ljudje vseh vrst, velikosti in starosti, da je lažja stvarna sodba. Slika kaže skupino razkazovalk in razkazovalcev modnih novosti iz New Yorka.

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING
Telephone: 946-8436

Maj je tu.... Pregiejte vaš dom in ga olepšajte! Pokličite nas, da vam damo brezplačen proračun za barvanje zunaj in znotraj. Smo strokovnjaki!

Borze za delnice izredno občutljive

NEW YORK, N.Y. — Cele tedne so naše borze za delnice plavale v optimizmu. Niso se zmenile za 'negativna poročila' o stanju gospodarstva. Šele pred dobrimi 10 dnevi se je borzni trg umirili, dnevni promet je pa hiral, kar je navadno le znamenje, da se nekaj pripravlja. Čakanje ni bilo odveč.

Najprvo je zagrmela stabilnost dolarjevega tečaja na evropskih, potem pa še na ostalih valutnih borzah. Ta teden je prišlo nepričakovano temno poročilo od poslabšanja plačilne bilance. Med tem je začela rasti cena zlatu na mednarodnih borzah. Vse to je pomenilo signal za ropot, ki je nastal te dni na njujorški borzi in pognal tečaje navzdol v tako velikem razponu, kot ga niso borzijanci videli že več kot 12 mesecev.

Sedanja sprememba razpoloženja na borzah še ne pomeni novega vala gospodarske krize. Opozarja le na pojav, da so borze postale občutljive. Dolarski tečaj, zlato in negativna plačilna bilanca, vse skupaj je bilo preveč za njihovo odpornost. Kadar so borze občutljive, takrat nihajo tečaji hitreje in v večjih razponih. Dobiček od tega imajo le poklicni bankirji, navadni delničarji pa morajo zelo paziti, da ne podležejo paniki in zgubljajo denar.

Vaščani na pobočju Etne molijo in čakajo

CATANIA, It. — Vaščani Sant' Alfia, proti kateremu leze po pobočju Etne lava, molijo in čakajo, če se bo le ustavila, kot se je leta 1928, ko je pririnila na sam rob vasi. V zadnjih 10 dneh je lava napravila okoli 6 milj dolgo pot in je od vasi le še pičli dve milji.

Naselje Fornazzo je bilo srečno, ko je lava krenila mimo njega po stari strugi navzdol komaj pol milje od njega.

Etna je začela bruhati pred mesecem in pol, pa se kar ne more umiriti. Trdijo, da je to največji izbruh po drugi svetovni vojni.

Nixon ima več vdanosti pri svojih sodelavcih

WASHINGTON, D.C. — Poznavalci razmer v glavnem mestu in posebej v vladi trdijo, da ima sedanji predsednik več in bolj vdanih sodelavcev v Beli hiši in v vladi, kot jih je imel njegov prednik L. B. Johnson. Nekateri sodijo, da je L. B. Johnson napravil veliko napako, da je prevzel večino sodelavcev svojega umorjenega prednika, ki niso imeli do novega predsednika nobenega pravega osebnega odnosa vezanosti in predanosti.

Moški dobijo delo

Mizar dobi delo

Izkušen ali pripravljen se izučiti v izdelovanju omaric. Stalno delo! Oglasite se osebno na 17529 So. Miles Avenue.

(102)

MALI OGLASI

Naprodaj posestvo

34 akrov, na 6465 Rt. 307, Harpersfield Twp. Ashtabula County. Pročelje 676 čv., 2 hleva, 20 akrov jabolčnih dreves, nekaj češpelj, hladilno poslopje za sadje, gozd, velika hiša, 3 spalnice z velikimi garderobami, 1 soba, pol kopalnice zgoraj. Spodaj kuhinja, jedilnica, dnevna soba, pisarna, kopalnica, vsa trda tla, vsa hiša podkletena. Zadnja cena $50.000. Za ogled kličite: Geneva, O., 1-466-4719.

(99)

Hišo prodam

10-sobno za dve mali ali eno veliko družino, v fari Marije Vnebovzete. Ima 2 garaži. Kličite zvečer po 5. uri: 481-1114.

(100)

Zakonca

Iščeta štirisobno stanovanje s kopalnico in garažo v Euclidu ali v bližini E. 185 St.

Kličite 486-4265

(100)

Hiša naprodaj

8-sobna enodružinska hiša na E. 174 St., blizu Lake Shore Blvd., cenjena za $21,600. Kličite 692-1671 za sestanek.

(100)

Ženitna ponudba

Fant, 38 let star, zaposlen, s svojim stanovanjem, želi spoznati dekle, staro od 30 do 40 let, zaradi poroke. Ponudbe poslati na Ameriško Domovino pod značko "Srečen zakon".

—(99)

V najem

5-sobno neopremljeno stanovanje se odda v svetovidski okolici. Za pojasnila kličite od 9. dop. do 5. pop. 881-2345.

—(101)

V najem

Šest velikih lepih sob, zgoraj, se odda v najem odraslim na E. 71 St. Za pojasnila kličite:

361-7860

—(102)

Carst Memorials
Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. 481-2237

Lepa prilika

V bližini E. 185 St., je radi starosti naprodaj enodružinska hiša, 6 sob. Ena in pol kare garaža. Zelo lep vrt, sadnih dreves in zelenjave, kakor tudi vsakovrstnih rož. Pohitite. V tej okolisi so hiše hitro prodane. Prodaja lastnik. Kličite 481-2247.

(100)

MALI OGLASI

V najem

Na 5385 St. Clair Ave., trgovina z stanovanjem. Kličite po 6. uri pop. KE 1-9413.

(100)

V najem

Oddamo 5 sob spodaj na 1193 E. 169 St., pri Grovewood. $110 mesečno. Starejša dvojica ima prednost. Kličite zvečer med 7. in 9. uro 481-6267.

(99)

V najem

Oddajo se 3 neopremljene sobe in kopalnica odraslim na E. 71 St., blizu St. Clair Ave. Kličite 361-0989 po 5 uri pop.

(102)

Lastnik prodaja

v bližini Sv. Vida, na Prosser, 4-družinsko hišo z aluminijasto oblogo, v odličnem stanju. Dvojna garaža, lep vrt.

Kličite 431-5927

(100)

ALEXANDRE DUMAS:

Grof Monte Cristo

"O," ga prekine Julija, "jaz še vedno nisem izgubila vsega upanja, da poljubim enkrat to roko, kakor poljubljam zdaj mošnjo, katere se je dotaknila ta roka. Pred štirimi leti je bil Penelon v Trstu; Penelon, gospod, je vrl star pomorščak, katerega ste videli s sekiro v roki in ki je zamenjal službo pomorščakovo s službo našega vrtnarja; torej Penelon je bil v Trstu in je videl z obrežja, kako je odplul na neki jahti Anglež, v katerem je spoznal moža, ki je prišel 5. junija leta 1829. k mojemu očetu in je pisal meni 5. septembra istega leta to pisemce. Zagotavljal je, da je gotovo isti, a ni se ga upal nagovoriti."

"Anglež?" vpraša sanjavo Monte-Cristo, ki ga je vznemirjal vsak Juliju pogled. "Anglež, pravite?"

"Da," odvrne Maksimilijan, "Anglež, ki se je predstavil kot pooblaščenec tvrdke Thomson in French v Rimu. Zato ste videli zadnjič pri gospodu Morcerfu, kako sem se vznemiril, ko ste povedali, da sta ta dva gospoda vaša bankirja. Zgodilo se je to, gospod grof, kakor smo vam že povedali, leta 1829. Ali ste tega Angleža poznali?"

"Toda ali mi niste tudi rekli, da je tvrdka Thomson in French vedno tajila, da bi vam bila izkazala to uslugo?"

"Da."

"Ali ta Anglež ni bil morda mož, ki je bil dolžan vašemu očetu za kako dobro dejanje, na katero je ta pozabil, hvaležnost in je izrabil to priliko, da mu jo je dokazal?"

"V izvestnem oziru je lahko misliti na vse, gospod grof, celo na čudež."

"Kako se je imenoval?" vpraša Monte-Cristo.

"Zapustil nam ni drugega imena," odvrne Julija, opazuje grofa s skrajno pozornostjo, "kakor ono, ki stoji v tem pismu, namreč 'pomorščak Simbad'"

"In to najbrže ni pravo ime, ampak psevdonim."

Ko ga gleda nato Julija še pozorneje in pazi na njegov glas z vidno pozornostjo, pravi kar mogoče hladno:

"Upanju se še vedno nočemo odreči. Ali ni to mož, približno moje rasti, morda nekoliko večji in vitkejši, z visoko vratnico, z zapetimi gumbi, vedno s svinčnikom v roki?"

"O, vi ga torej poznate?" vsklikne Julija z očmi, iskrečimi se radosti.

"Ne," pravi Monte-Cristo, "to je slutnja. Poznal sem nekega moža, o katerem so se pripovedovala taka velikodušna dejanja in ki se je zval lord Wilmore."

"In ne da bi se dal spoznati?"

"Bil je čudak, ki ni verjel na hvaležnost."

"O moj Bog," vsklikne Julija s sklenjenimi rokami in resnično vzvišenim glasom, "na kaj pa je vendar verjel nesrečnik?"

"Tedaj, ko sem ga poznal jaz, vsaj ni verjel na njo," pravi Monte Cristo, ki ga je ta glas, prihajaje iz dna srca, pretresel v dnu duše, "toda izza onega časa je dobil morda kak dokaz, da je na svetu najti hvaležnost."

"In vi poznate tega moža gospod?" vpraša Emanuel.

"O, če ga poznate," vsklikne Julija, "povejte, gospod, če nas lahko peljete k njemu, nam ga pokažete, nam poveste, kje je. Povej vendar, Maksimilijan, povej vendar, Emanuel, če ga kdaj najdemo, da mu hočemo pokazati, v kakšnem hvaležnem spominu ga je ohranilo naše srce."

Monte Cristo začuti v svojih očeh dve solzi. Zopet se napoti po salonu.

"Za Boga, gospod grof," pravi Maksimilijan, "če kaj veste o tem možu, nam povejte."

"Ah," pravi Monte Cristo, zatajuje v svojem glasu ginjenost, "če je vaš dobrotnik lord Wilmore, potem se bojim, da ga ne najdete nikdar. Pred dvema ali tremi leti sem ga videl v Palermu, kjer se je pripravljal, da odpotuje v najbajevnejše dežele, tako da resno dvomim, če se še kdaj vrne."

"Ah, gospod, vi ste kruti," reče Julija s strahom, in solze se ji posvetijo v očeh.

"Milostiva," pravi Monte Cristo važno, požiraje z očmi bisera, ki sta zdrknila po Julijinem licu, "če bi bil videl lord Wilmore to, kar vidim zdaj jaz, bi še ljubil življenje, kajti solze, ki ste jih potočili vi, bi ga spravile s človeškim rodom."

In s temi besedami poda Juliji roko; ta mu vrne svojo, obvladana od njegovega glasu in pogleda.

"Toda ta lord Wilmore," pravi Julija, opiraje se na poslednji žarek upanja, "je imel pač domovino, rodbino, sorodnike, bil je poznan? Ali bi ne mogli?"

"O, ne poizvedujte, milostiva," odvrne grof, "ne zidajte na to besedo, ki mi je ušla, lepih, sijajnih gradov. Ne, skoro gotovo lord Wilmore ni mož, katerega iščete, kajti ta je bil moj prijatelj, vse njegove skrivnosti so mi bile znane, in gotovo bi mi bil povedal tudi to."

"In povedal vam ni nič?" reče Julija.

"Ne."

"Nikdar besedice, iz katere bi mogli sklepati ...?"

"Nikdar."

"In vendar ste ga pravkar imenovali."

"Ah, saj veste, da se v takem slučaju porodijo v človeku slutnje."

"Ljuba sestra," pravi Maksimilijan, hote pomagati grofu, gospod ima prav. Spomni se, kaj je rekel tako pogosto naš ubogi oče: "To ni Anglež, ki nam je podelil to srečo."

Monte Cristo vstrepeta.

"Vaš oče vam je rekel, gospod Morrel, da ....?" vpraša živahno.

"Moj oče, gospod grof, je videl v tem dejanju čudež. Moj oče je menil, da je prišel naš dobrotnik iz groba. O, kako ganljiva prazna vera je bila to, gospod grof, in dasi sam nisem bil istega mnenja, sem bil vendar daleč od tega, da bi hotel porušiti v njegovem plemenitem srcu to vero. In kako pogosto je sanjavo razmišljal o tem in izgovarjal čisto tiho ime zelo ljubega prijatelja, izgubljenega prijatelja, in ko je bil že zelo blizu smrti, ko je bližina večnosti podelita njegovemu duhu nekoliko jasnosti, ki vlada onstran groba, je postala pri njem ona misel, ki je bila dotlej le slutnja, prepričanje, in zadnje besede, katere je izgovoril umiraje, so bile: 'Maksimilijan, to je bil Edmond Dantes!"

Bleda grofova barva, ki je že nekaj sekund rastla, postane pri teh besedah strašna. Vsa njegova kri navali k srcu, da ne more izgovoriti niti besedice. Pogleda na uro, kakor da je pozabil, kako pozno je že, vzame svoj klobuk, se pokloni v zadregi naglo gospej Herbault, stisne Emanuelu in Maksimilijanu roko ter pravi:

"Dovolite mi, milostiva, da pridem k vam še kdaj. Vašo hišo ljubim in za vaš sprejem sem vam hvaležen, kajti izza mnogih let se je zgodilo danes pri vas prvič, da sem pozabil na samega sebe."

In z velikimi koraki odide.

"To je čuden mož, ta grof Monte Cristo," pravi Emanuel.

"Da," odvrne Maksimilijan, "toda mislim, da ima plemenito srce, in prepričan sem, da nas ljubi."

"In jaz," pravi Julija, "čutim, kako odmeva njegov glas v mojem srcu, in dvakrat ali trikrat se mi je zdelo, da ga ne slišim prvič v življenju."

XIII.
Ljubezen Maksimilijana Morrela

V drugi tretjini predmestja Saint-Honore se razprostira za lepo palačo, ki je jedna prvih med najlepšimi tega dela mesta, prostran vrt, katerega gosti kostanji se dvigajo nad velikansko, nasipu slično zidovje. In kadar pride pomlad, mečejo svoje bele in rdeče cvetove na dve kameniti vazi, ki stojita na štirioglatih stebrih in služita kot oklep železnim mrežastim vratom iz časa Ludovika XIII.

Ta veličastni vhod je zaprt, odkar se je omejil lastnik te hiše — in tega je že dolgo — na hišo, na dvorišče, zasajeno z drevjem, in na cvetlični vrt. Prej so vodila ta mrežasta vrata v kuhinjski vrt, velik jeden oral in spadajoč k hiši. Ko pa je demon špekulacije potegnil mimo tega vrta črto, to je cesto, in ko je bilo zapisano ime te ceste, še predno je bila gotova, na rujavi tablici, so sklenili prodati ta vrt kot stavbeni prostor.

Toda kar se tiče špekulacij, človek obrača, denar pa obrne. Cesta, ki je bila že krščena, je umrla v povojih. Kupec, ki je kupil vrt in ga plačal, ni mogel najti prilike, da bi ga prodal brez škode, in čakaje ugodnejšega časa, ko ga lažje spravi v denar, se je zadovoljil za enkrat s tem, da ga je dal za letnih petsto frankov v najem vrtnarju, ki je sadil na njem zelenjavo.

Vendar so ostala vrata, skozi katera se je prišlo prej v kuhinjski vrt, zaprta, in rja razjeda njihove tečaje. In da bi priprosti vrtnarji ne oskrunjali s svojimi drznimi pogledi aristokratskega prostora, so zabili omrežje s šest čevljev visokimi deskami. Vendar pa deske niso pribite tako tesno skupaj, da bi ne bilo mogoče pogledati skrivaj skozi špranje. Toda ta hiša je resna in se ne boji nobenih indiskrecij.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

2d MAID — Must be of good character and furnish A-1 references; speak foreign language fluently; top salary. Living quarters if desired. 664-2007
(100)

ELDERLY LADY desires to share her apt. with senior citizen in exchange for room and board, light housework and cooking plus spending money. Lincoln Park area. Call aft. 4 p.m. or wkends. 463-6885
(101)

REAL ESTATE FOR SALE

STONE PARK—3 bdrm. brk. ranch, exc. cond. $24,900. Features 21 ft. liv. rm., expandable attic, beaut. hardwd. flrs., tile bath w-colored fixtures, util. rm., gas ht., strms., scrns., nr. schls., shpg. trans.
1741 N. 43rd St. 345-9583
(100)

OPEN HSE. SUN. 2-4:30 p.m.
714 S. Scoville—Oak Park—By Owner. Alum. sided, 8 rm., 4 bdrms., 1½ cer. tile baths, fam. rm. 15x22'. $28,500 or offer. 252-3391
(100)

BUSINESS OPPORTUNITY

DRY CLEANING establishment. Complete. For sale or rent to resp. party, mod. eqpt., exc. loc. across Navy base. Owner selling due to health or will sell eqpt. only.
336-4695 betw. 9-10 p.m.
(100)

MOTEL — 9 units. West of Elgin on US 20. Cent. air, 4 rm. living quarters for owner. Good business for couple. $72,000. Beaman Agency 10 Villa St., Elgin. 741-1856
(100)

RESTAURANT — GLEN ELLYN
Well establ. Centrally loc. Seats 70. $7,000. Prk. facilities. Ideal for couple. By Owner.
469-2175 or 469-2195
(103)

CHICAGO, ILL.

Help Wanted Male & Female

COUPLE WANTED
For general maintenance & assistance in funeral home. Must live on premises, newly dec. 4 rm. apt. No children, no alcoholics. For interview call BE 5-2581.
(99)

FEMALE HELP

EXPERIENCED
Full time or part time
Hand Embroideress. Location Irving and Western.
Call Miss Coorens, wkdays 9-4
IR 8-0633
(101)

REAL ESTATE FOR SALE

VIC. CICERO & BELMONT
By Owner — 5 Room Frame. Corner lot. 2 bedrooms, encl. porch, 2 car gar., full bsmt. $22,500. For appt. 282-4586 & 939-2322.
(99)

INCOME BLDG. - 900 N. Lavergne Brk. 12 flats - 6-5's, 6-4's 2 bdrms. Well maintained. A-1 condition. By Owner. MU 5-0331
(99)

BUSINESS OPPORTUNITY

BEAUTY SALON
Choice N.W. loc. Busy 4 stat. mod. shop by pvt. owner. Liv. arrangements possible. Exc. oppty. Establ. trade. $5,000 or offer. 237-1329
(99)

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

648 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue HEnderson 1-0628

VITEŠKI BOJ — Na Angleškem so vprizorili nedavno v Syon Parku "viteške igre" v starodavni bojni opremi. Slika je bila posneta med temi igrami. Igre so bile vesele, pa ne posebno nevarne, če ni bilo poleg posebne nerodnosti.

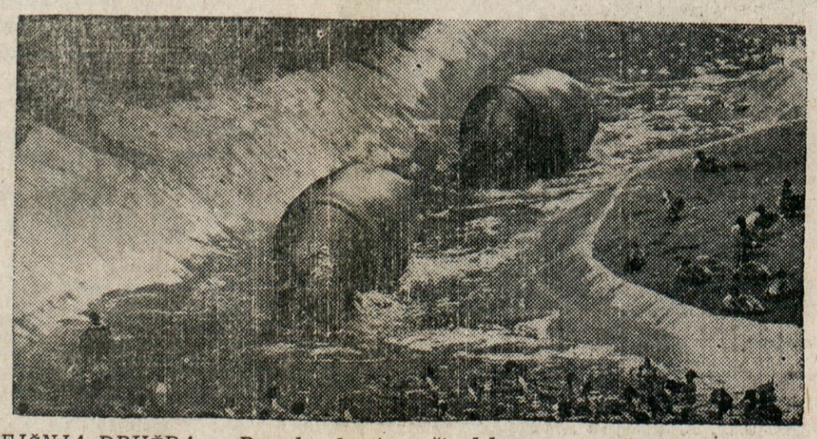

PRECEJŠNJA DRUŽBA — Povodna konja v živalskem vrtu v San Diegu, Kalif., imata kar precej družbe pri kopanju.

Anniversary Classic
only $49.95 twin or full size ea. pc.

Economy priced but quality built for a good night's sleep. Hundreds of specially tempered coils for the firmness you want. Decorator print cover deep quilted through puffy cushioning for surface comfort. Hurry; this sale and price for a limited time only.

Remember...from yawn'til dawn
IT'S POSTUREPEDIC TIME

Designed in cooperation with leading orthopedic surgeons for comfortably firm support. "No morning backache from sleeping on a too soft mattress." Come in and try the very best in our sleep shop! $89.95 twin or full size, ea. pc.

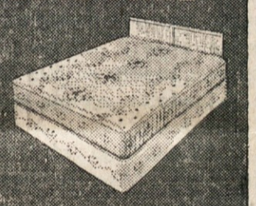

EASY MONTHLY PAYMENTS
NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6202 ST. CLAIR AVE.
JOHN SUSNIK & SONS

1899 1956

V BLAG SPOMIN

OB 15. OBLETNICI, ODKAR JE UMRL MOJ LJUBLJENI SOPROG

Jože Kovač

Izdihnil je svojo blago dušo na binkoštno nedeljo, dne 20. maja 1956.

Ura slovesa je davno odbila,
težke ločitve spomin se budi,
ljubezen do Tebe pa vedno je živa,
v mojem življenju kot lučka gori.

Pozabila ne bom Te nikoli
vse do konca mojih dni,
v srcu mojem Te nosila,
dokler mi življenje tli.

Ti pa v miru božjem snivaj,
dragi nepozabni mi,
pri Bogu rajsko srečo uživaj
in prosi zame milosti!

Žalujoča soproga

JOSEPHINE

Cleveland, Ohio 20. maja 1971.